

TÍÐINDI

Vinnunevndin í holt við rættindagjøldini

Næsta politiska avbjóðingin í tinginum er at gera av, hvussu nógv skal gjaldast fyri fiskivinnurættindini

Árni Gregersen

Hóast lógin um fyristing av sjófeingi fór at virka á nýggj-árinum, so er hon ikki fullfíggað enn.

Fyri at lógin skal virka og landskassin fáa ætlaðu milljónirnar fyri at summi sleppa at gagnnýta sjófeingi, so skal ein lóg afturat samtykkjast – lógin um veiðugjald.

Kortini er tað so, at tað sum verður veitt áðrenn lógin um veiðugjald kemur í gildi, tað skal gjalda sama gjald, sum higartil hevur verið galdandi fyri tey størru fiskasløgini.

Lógin er lögð fram og hevur fingið viðgerð og er nú í vinnunevndini. Nevndin hevur ásannað, at hon ikki megnaði at viðgera lógini innanfyri galdandi tíðarfreistir og hevur biðið um longda freist at leggja álit fram.

Páll á Reynatúgvu, tingformaður hevur játtað hesum og hevur sett freistina til 16. februar.

Tingið kemur samanaftur mikudagin 7.februar og sama dag hevur vinnunevndin fund, har júst málið um veiðugjald er fremst á dagskránni.

Trupult var at fáa lógina um sjófeingi samtykta og tað er onki sum bendir á, at lógin um veiðugjald sleppur lættari gjøgnum tingið.

Uppskotið frá landsstýrismanninum við fiskivinnumálum, Høgna Hoydal, hevur longu fingið nógvir neiligar viðmerkingar frá vinnuni.

Sjálvt uppskotið

Uppskotið til lógina um veiðugjald var lagt fyri tingið 3.november. Upprunaliga var ætlanin helst at tað skuldi viðgerast samstundis, sum lógaruppskotið um fyristing av sjófeingi.

Hetta vísti seg tó illa at lata seg gera og tí var avgjørt at útseta viðgerðina til eftir ársskiftið.

Í fyrstu lógargreinini stendur at:

§ 1. Rættindahavari, sum

hevur ræðið á rættindum, sum Føroyar ráða yvir, sambært løgtingslóg um fyristing av sjófeingi ella reglum sambært hesi lóg, skal rinda veiðigjald til landið.

Hetta er ein staðfesting av, at tey sum hava rættindi at fiska, ikki hava ognarrætt til tilfeingið, men skulu rinda fyri hendan rættin í landskassin.

Upprunaliga setti samgongan sær fyri, ein skipan við veiðigjaldi skal setast í verk, so at øll, ið hava og gagnnýta føroysk fiskirættindi, skulu lata landinum eitt gjald. Í grein 13, um fyristing av sjófeingi er staðfest, at rættindahavari skal gjalda tilfeingisgjald, ið samsvarar við tilfeingisrentuna.

Hetta tilfeingisgjaldið kann vera antin sum gjald avgjørt á uppboði ella veiðigjald, sum avgjørt í hesi løgtingslóg. Veiðugjaldið hongur sam-

an við búskaparliga fyrbrigdinum tilfeingisrenta. Tað er tað avlop, ið er eftir, tá ið kapitalur og arbeiðsmegi eru lønt í samsvari við avkast til kapital og løn til arbeiðsmegi í øðrum vinnugreinum.

Tilfeingiðgjaldið ella veiðugjaldið er tað gjald, sum eigarin av tilfeinginum – í hesum føri landið – tekur inn av tilfeingisrentuni.

Ein skattning av tilfeingisrentuni ella av eyka stórum vinningi av fiskiskapi, kann ikki samanberast við vanligan partafelagsskatt.

Tilfeingisgjaldið kann dragast frá í skatti hjá felagnum ella persóninum sambært vanligu skattalógini.

Eyka skipan

Fyri at fáa eina slíkan at virka, so er neyðugt at gera ein serligan tilfeingisroknskap fyri bólkar av feløgum,

sum eru undir skipanini.

Í lógaruppskotinum verður sagt, at eyka stórir vinningur verður gjørdur upp soleiðis:

-Inntøkur frá sølu av fiski (og vøru, sum er virkað um borð)

- Rakstrarkostnaður av fiskivinnurakstri (ikki rentur, men íroknað hýrur)

- Avskrivningar (10% av nettosølu)

- Roknað avkast av netto-sølu (10% í rakstraravkasti)

- Eyka stórir vinningur ella “roknað avlop”

Hendan uppgerðin skal so taka støði í rakstrarkostnaðinum, sum feløgin hava fyri at fáa hendur á tilfeinginum – ella rættari fiskinum.

Alt hetta verður gjørt soleiðis at miðaltøl verða gjørd fyri fýra ymiskar veiðubólkar.

Bólkarnir eru hesir:

1) Fiskiskapur eftir uppsjóvarfiski á øllum leiðum.

2) Fiskiskapur eftir botnfiski í Barentshavinum og við Svalbard og svartkalva við Vesturgrønland og rækjum á øllum leiðum.

3) Fiskiskapur eftir botnfiski við troli aðrastaðni enn í Barentshavinum og við Svalbard.

4) Fiskiskapur eftir botnfiski við øðrum reiðskapi enn troli aðrastaðni enn í Barentshavinum og við Svalbard.

Avreidda nøgdin verður brúkt sum grundarlag fyri at áseta veiðigjaldið. Við hesum rinda rættindahavararnir eftir, hvussu nógv verður tik- ið úr fiskastovnunum.

Í uppskotinum verður eisini sagt, at rættindahavararnir skulu lata 70 prosent av eyka stórum vinningi.

Hetta er tað, sum er

omanfyri tey gjøld, sum annars eru ásett, avskrivningar og vanligan vinning. Tað vil siga, at tað sum er meira enn vanligi vinningurin verður býtt soleiðis at landið fær tey 70 prosentini og vinnan 30 prosent.

Tað vil altíð vera ymiskt, hvussu stórt avlop hvør einstakur rættindahavari megnar at framleiða, eisini sjálvt um øll virka undir somu reguleringum og optimalum fyritleyktum.

Tí verður ikki mett rætt at taka inn 100 prosent av eyka stóra vinninginum.

Út frá hvat kann roknað við av spjalding í inntøkunum hjá einstøku rættindahavarunum, verður mett, at ein við at taka 70 prosent av eyka stóra vinninginum tekur hædd fyri hesi spjalding.

Inntøkurnar frá veiðugjaldinum høvdu verið einar 300 milljónir krónur

Høgna Hoydal, landsstýrismaður við vinnumálum, hevur lagt fram uppskot um veiðugjald